

Аёл кишининг тилла ва кумуш тақинчоқлари закоти | Фикҳ дарслари (308-дарс)

19:00 / 21 ноябрь 190

Ушбу масалада уламолар ҳам, фикҳий мазҳаблар ҳам икки тоифага бўлинишган. Биз мазҳабларни оламиз:

1. Ҳанафий мазҳаби: «Аёлларнинг тақинчоқларидан закот чиқарилади», деган.
2. Моликий, шофеъий ва ҳанбалий мазҳаблари: «Аёлларнинг одатдаги тилла ва кумуш тақинчоқларидан закот чиқариш фарз эмас», деганлар.

Уларнинг иккаласи ҳам биз ўрганган ривоятлар қаторига яна бир қанча ривоятлар қўшадилар.

Лекин ҳар икки тарафнинг ривоятлари ўзига маъқул бўлаверади.

Ҳанафийлар: «Биз ҳадисга суйанмоқдамиз, сизлар саҳобаларнинг асарларига суйанмоқдасизлар», дейишади.

Жумҳур эса: «Сиз келтираётган ҳадислар аввало, унча кучли эмас, қолаверса, аёлларга тилла-кумуш тақинчоқлар ҳалол қилинишидан олдин айтилган ҳадислар. Биз эса ўша дақиқ нарсаларни яхши билган саҳобийларнинг амалини далил қилиб келтирамиз», дейдилар.

Сўнгра ақлий-мантиқий далилларга навбат келади.

Ҳанафийлар: «Тақинчоқлар нақд пул учун кўзланган маъданлар, яъни кумуш ва тилладан ясалади, бу маъданлардан доимо закот чиқариб келинган ва келинмоқда, улардан тақинчоқ бўлганда ҳам закот чиқарилиши керак», дейишади.

Жумҳур эса: «Тақинчоқлар ясалганидан кейин улар пуллик қобилиятини йўқотади, бу нарсалар аёлларнинг шахсий ҳожатларини чиқарадиган нарсага айланган, закот эса ўсувчи ва ўсишга қобилиятли молдан, инсоннинг ҳожатидан ташқари молдан олинади, шунинг учун аёлларнинг тилла ва кумуш тақинчоқларидан закот олинмайди», дейдилар.

Эслатиб ўтишимиз керакки, бу тортишув нисоб миқдоридан ортиқ, яъни 85 граммдан ортиқ бўлган тақинчоқлар ҳақида кетмоқда.

Демак, ҳанафий мазҳабига амал қилган аёллар ўзларининг тилла тақинчоқлари 85 граммдан ва кумуш тақинчоқлари 595 граммдан ортиқ бўлса, закот берадилар. Закот берганда улар қийматининг икки ярим фоизини чиқарадилар.

Ушбу нарсалардан закот чиқариш ҳақида кишилар ўртасида гап-сўзлар, саволлар жуда ҳам кўп. Саволлар бир оғиз сўз билан ёки бир ёқлама жавоб беришни кўзлаб берилади. Кўриниб турибдики, масала оддий масала эмас, тафсилотлар лозим бўлган масаладир.

Шунинг учун уни яхшилаб ўрганиб олиб, ҳаётга татбиқ қилишимиз керак. Аёлларимиз ҳам, ўзларига тегишли бўлгани учун, бу масалани яхши тушуниб олишлари, қизларимизга ҳам тушунтириб қўйишимиз лозим. Шариатга мувофиқ ишда хайру барака, савоб ва энг асосийси, кўнгил тўқлиги бор.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.